

శ్రీః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

॥ ఉద్ధవ గీతా - చతుర్థశోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజమహాదేశికన్

His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

*This was typeset using skt, L^AT_EX, Itrans, and the **Tikanna** font.

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

॥ ఉద్ధవ గీతా - చతుర్దశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీభగవానువాచ

యో విద్యాశ్రుతసంపన్న ఆత్మవాన్ నానుమానికః।

మాయామాత్రమిదంజ్ఞాత్వా జ్ఞానం చ మయి సంన్యసేత్ ॥ 14.1 ॥

జ్ఞానినస్త్వహమేవేష్టః స్వార్థో హేతుశ్చ సమ్మతః।

స్వర్గశ్చైవాపవర్గశ్చ నాన్యోఽర్థో మదృతే ప్రియః ॥ 14.2 ॥

జ్ఞానవిజ్ఞానసంసిద్ధాః పదం శ్రేష్ఠం విదుర్మమ।

జ్ఞానీ ప్రియతమోఽతో మే జ్ఞానేనాసౌ బిభర్తి మాం ॥ 14.3 ॥

తపస్తీర్థం జపో దానం పవిత్రాణీతరాణీ చ।

నాలం కుర్వంతి తాం సిద్ధిం యా జ్ఞానకలయా కృతా ॥ 14.4 ॥

తస్మాజ్జ్ఞానేన సహితం జ్ఞాత్వా స్వాత్మానముద్ధవ।

జ్ఞానవిజ్ఞానసంపన్నో భజ మాం భక్తిభావితః ॥ 14.5 ॥

జ్ఞానవిజ్ఞానయజ్ఞేన మామిష్ట్యాఽఽత్మానమాత్మని।

సర్వయజ్ఞపతిం మాం వై సంసిద్ధిం మునయోఽగమన్ ॥ 14.6 ॥

త్వయ్యుద్ధవాశ్రయతి యస్త్రివిధో వికారో

మాయాంతరాఽఽపతతి నాద్యపవర్గయోర్యత్।

జన్మాదయోఽస్య యదమీ తవ తస్య కిం స్యు-

రాద్యంతయోర్యదసతోఽస్తి తదేవ మధ్యే ॥ 14.7 ॥

శ్రీఉద్ధవ ఉవాచ

జ్ఞానం విశుద్ధం విపులం యథైతద్

వైరాగ్యవిజ్ఞానయుతం పురాణం ।
 ఆఖ్యాహి విశ్వేశ్వర విశ్వమూర్తే
 త్వద్భక్తియోగం చ మహద్విమృగ్యం ॥ 14.8 ॥

తాపత్రయేణాభిహతస్య ఘోరే
 సంతప్యమానస్య భవాధ్వనీశ ।
 పశ్యామి నాన్యచ్ఛరణం తవాంఘ్రి-
 ద్వంద్వాతపత్రాదమృతాభివర్షాత్ ॥ 14.9 ॥

దష్టం జనం సంపతితం బిలేఽస్మిన్
 కాలాహినా క్షుద్రసుఖోరుతర్షం ।
 సముద్ధరైనం కృపయాఽఽపవర్ష్య-
 ర్వచోభిరాసించ మహానుభావ ॥ 14.10 ॥

శ్రీభగవానువాచ
 ఇత్థమేతత్ పురా రాజా భీష్మం ధర్మభృతాం వరం ।
 అజాతశత్రుః పవ్రచ్ఛ సర్వేషాం నోఽనుశృణ్వతాం ॥ 14.11 ॥

నివృత్తే భారతే యుద్ధే సుహృన్నిధనవిహ్వలః ।
 శ్రుత్వా ధర్మాః బహూః పశ్చాన్మోక్షధర్మానప్రచ్ఛత ॥ 14.12 ॥

తానహం తేఽభిధాన్యామి దేవవ్రతమఖాచ్ఛ్రితాః ।
 జ్ఞానవైరాగ్యవిజ్ఞాన శ్రద్ధాభక్త్యుపబృంహితాః ॥ 14.13 ॥

నవైకాదశ పంచ శ్రీః భావాః భూతేషు యేన వై ।
 ఈక్షేతాఘైకమప్యేషు తక్షజ్ఞానం మమ నిశ్చితం ॥ 14.14 ॥

ఏతదేవ హి విజ్ఞానం న తథైకేన యేన యత్ ।
 స్థిత్యుత్పత్త్యప్యయాః పశ్యేద్ భావానాం త్రిగుణాత్మనాం ॥ 14.15 ॥

ఆదావంతే చ మధ్యే చ సృజ్యాత్ సృజ్యం యదన్వియాత్ |
పునస్తత్ప్రతిసంక్రామే యచ్ఛిష్యేత తదేవ సత్ || 14.16 ||

శ్రుతిః ప్రత్యక్షమైతిహ్యమనుమానం చతుష్టయం |
ప్రమాణేష్వనవస్థానాద్ వికల్పాత్ స విరజ్యతే || 14.17 ||

కర్మణాం పరిణామిత్యాదావిరించాదమంగలం |
విపశ్చిన్నశ్వరం పశ్యేదదృష్టమపి దృష్టవత్ || 14.18 ||

భక్తియోగః పురైవోక్తః ప్రీయమాణాయ తేఽనఘ |
పునశ్చ కథయిష్యామి మద్భక్తేః కారణం పరం || 14.19 ||

శ్రద్ధామృతకథాయాం మే శశ్వన్మదనుకీర్తనం |
పరినిష్ఠా చ పూజాయాం స్తుతిభిః స్తవనం మమ || 14.20 ||

ఆదరః పరిచర్యాయాం సర్వాంగైరభివందనం |
మద్భక్తపూజాభ్యధికా సర్వభూతేషు మన్మతిః || 14.21 ||

మదర్థేష్వంగచేష్టా చ వచసా మద్గుణేరణం |
మయ్యర్పణం చ మనసః సర్వకామవివర్జనం || 14.22 ||

మదర్థేఽర్థపరిత్యాగో భోగస్య చ సుఖస్య చ |
ఇష్టం దత్తం హుతం జప్తం మదర్థం యద్ వ్రతం తపః || 14.23 ||

ఏవం ధర్మైర్మనుష్యాణాముద్ధవాత్మనివేదినాం |
మయి సంజాయతే భక్తిః కోఽన్యోఽర్థోఽస్యావశిష్యతే || 14.24 ||

యదాత్మన్యర్పితం చిత్తం శాంతం సత్త్వోపబృంహితం |
ధర్మం జ్ఞానం స వైరాగ్యమైశ్వర్యం చాభిపద్యతే || 14.25 ||

యదర్పితం తద్వికల్పే ఇంద్రియైః పరిధావతి |
రజస్వలం చాసన్నిష్ఠం చిత్తం విద్ధి విపర్యయం || 14.26 ||

ధర్మో మద్భక్తికృత్ ప్రోక్తో జ్ఞానం చైకాత్మ్యదర్శనం |
గుణేష్వసంగో వైరాగ్యమైశ్వర్యం చాణిమాదయః || 14.27 ||

శ్రీఉద్ధవ ఉవాచ
యమః కతివిధః ప్రోక్తో నియమో వారికర్శన |
కః శమః కో దమః కృష్ణ కా తితిక్షా ధృతిః ప్రభో || 14.28 ||

కిం దానం కిం తపః శౌర్యం కిం సత్యమృతముచ్యతే |
కస్త్యాగః కిం ధనం చేష్టం కో యజ్ఞః కా చ దక్షిణా || 14.29 ||

పుంసః కింస్విద్ బలం శ్రీమన్ భగో లాభశ్చ కేశవ |
కా విద్యా హ్రీః పరా కా శ్రీః కిం సుఖం దుఃఖమేవ చ || 14.30 ||

కః పండితః కశ్చ మూర్ఖః కః పంథా ఉత్పథశ్చ కః |
కః స్వర్గో నరకః కః స్విత్ కో బంధురుత కిం గృహం || 14.31 ||

క ఆధ్యః కో దరిద్రో వా కృపణః కః క ఈశ్వరః |
ఏతాన్ ప్రశ్నాన్ మమ బ్రూహి విపరీతాంశ్చ సత్వతే || 14.32 ||

శ్రీభగవానువాచ
అహింసా సత్యమస్తేయమసంగో హ్రీరసంచయః |
ఆస్తిక్యం బ్రహ్మచర్యం చ మౌనం సైర్యం క్షమాభయం || 14.33 ||

శౌచం జపస్తపో హోమః శ్రద్ధాఽఽతిధ్యం మదర్చనం |
తీర్థాటనం పరార్థేహా తుష్టిరాచార్యసేవనం || 14.34 ||

ఏతే యమాః సనియమా ఉభయోర్ద్వాదశ స్మృతాః |
పుంసాముపాసితాస్తా త యథాకామం దుహంతి హి || 14.35 ||

శమో మన్నిష్ఠతా బుద్ధేర్దమ ఇంద్రియసంయమః |
తితిక్షా దుఃఖసమ్మర్షో జిహ్వాపస్థజయో ధృతిః || 14.36 ||

దండన్యాసః పరం దానం కామత్యాగస్తపః స్మృతం |
స్వభావవిజయః శౌర్యం సత్యం చ సమదర్శనం || 14.37 ||

ఋతం చ సునృతా వాణీ కవిభిః పరికీర్తితా |
కర్మస్వసంగమః శౌచం త్యాగః సంన్యాస ఉచ్యతే || 14.38 ||

ధర్మ ఇష్టం ధనం నృణాం యజ్ఞోఽహం భగవత్తమః |
దక్షిణా జ్ఞానసందేశః ప్రాణాయామః పరం బలం || 14.39 ||

భగో మ ఐశ్వరో భావో లాభో మద్భక్తిరుత్తమః |
విద్యాఽఽత్మని భిదాబాధో జగుప్సా హ్రీరకర్మసు || 14.40 ||

శ్రీర్గుణా నైరవేక్ష్యాద్యాః సుఖం దుఃఖసుఖాత్యయః |
దుఃఖం కామసుఖాపేక్షా పండితో బంధమోక్షవిత్ || 14.41 ||

మూర్ఖో దేహోద్యహంబుద్ధిః పంథా మన్నిగమః స్మృతః |
ఉత్పథశ్చిత్తవిక్షేపః స్వర్గః సత్త్వగుణోదయః || 14.42 ||

నరకస్తమ ఉన్నా హేహో బంధుర్గురురహం సఖే |
గృహం శరీరం మానుష్యం గుణాఢ్యో హ్యోఢ్య ఉచ్యతే || 14.43 ||

దరిద్రో యస్త్వసంతుష్టః కృపణో యోఽజితేంద్రియః |
గుణేష్వసక్తధీరీశో గుణసంగో విపర్యయః || 14.44 ||

ఏత ఉద్ధవ తే ప్రశ్నాః సర్వే సాధు నిరూపితాః |
కిం వర్ణితేన బహునా లక్షణం గుణదోషయోః |
గుణదోషదృశిర్దోషో గుణస్తాభయవర్జితః || 14.45 ||

|| ఇతి చతుర్దశోఽధ్యాయః ||